

Asia: VN/29443/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi lääkärin ilmoitusvelvollisuutta koskevan sääntelyn muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Suomen Yrittäjien lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi lääkärin ilmoitusvelvollisuutta koskevan sääntelyn muuttamisesta.

Esityksen tavoitteena on, että lääkärin ilmoitusta koskeva sääntely vastaisi terveydenhuollon tietojärjestelmien kehitystä. Tavoitteena on myös ilmoitusten määrän lisääminen ja siten työolosuhteiden parantaminen. Esitys tukee pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman tavoitteita terveydenhuollon tiedon kulun sujuvoittamisesta ja työturvallisuuden edistämisestä.

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain 46 §:ää sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain 76 §:ää. Muutettava sääntely koskee lääkärin velvollisuutta ilmoittaa potilaalla epäilemästään ammattitaudista tai muusta työperäisestä sairaudesta. Nykyisin lääkärin on tehtävä ilmoitus vain työsuojeluviranomaiselle, joka toimittaa ilmoituksen Työterveyslaitokselle. Terveydenhuollon tietojärjestelmien kehitys mahdollistaa sääntelyn muuttamisen siten, että työsuojeluviranomainen ja Työterveyslaitos saisivat lääkärin ilmoituksen yhtä nopeasti.

Esityksessä ehdotetaan myös, että lääkärin ilmoitusvelvollisuus työsuojeluviranomaiselle ja Työterveyslaitokselle koskisi vain ammattitauteja. Työolosuhteiden parantamisen vuoksi lääkärillä olisi silti edelleen oikeus ilmoittaa muistakin työperäisistä sairauksista. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että sääntelyä päivitetäisiin muilta osin.

Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Suomen Yrittäjien lausunto

Suomen Yrittäjät pitää työolosuhteiden parantamista tärkeänä tavoitteena. Pidämme myönteisenä myös lääkärin ilmoitusvelvollisuuden selkeyttämistä. Voimassa olevaan oikeustilaan verrattuna ilmoitusvelvollisuuden ja myös ilmoitusoikeuden henkilöllinen soveltamisala olisi aiempaa selkeämpi. Lääkärin ilmoitusvelvollisuus koskisi vain lääkärin epäilemiä työtaturma- ja ammattitautilaissa sekä maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilaissa tarkoitettuja ammattitauteja. Muita työperäisiä sairauksia ei voida rajata tyhjentävästi, ja ilmoitusvelvollisuuden rikkominen on kriminalisoitu, minkä vuoksi ilmoitusvelvollisuuden supistaminen on perusteltu ratkaisu. Esityksessä on tarkasteltu ilmoitusvelvollisuutta rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen kannalta.

Myös yrittäjien sairauksia ilmoitettaisiin. Tieto siitä, että työolosuhteet ovat vaikuttaneet haitallisesti henkilön terveyteen, voi olla merkityksellinen koko tietyn toimialan työolosuhteiden kehittämisen kannalta ja ammattitautien ennaltaehkäisyn kannalta riippumatta siitä, mikä on yksittäisen sairastuneen henkilön työmarkkina-asema.

Työsuojeluviranomainen ei valvo yrittäjien työolosuhteita ja pidämme tärkeänä sitä, että yrittäjiin kohdistuvat ilmoitukset eivät johda tarpeettomaan hallinnolliseen taakkaan tai valvontaan, joka ei perustu todellisiin riskeihin.

Kiinnitämme huomiota myös tietojärjestelmämuutosten kustannuksiin. Päivitetyn ilmoituslomakkeen käyttöönotto vaikuttaa terveydenhuollon tietojärjestelmiin ja aiheuttaa todennäköisesti kustannuksia terveydenhuollon toimijoille. Ehdotettavan valvontalain 46 a §:n mukaan Manner-Suomen terveydenhuollon palvelunantajan olisi välitettävä ilmoitus asiakastietolaissa tarkoitetun kysely- ja välityspalvelun avulla, mikä merkitsee sitä, että palvelunantajan tulisi todennäköisesti kehittää omaa tietojärjestelmäänsä. Yksityisille terveydenhuollon palvelunantajille, erityisesti pienille toimijoille, aiheutuvia kustannusvaikutuksia tulisi nähdäksemme arvioida tarkemmin ja tarvittaessa tukea siirtymässä. Ehdotettu siirtymäsäännös, joka mahdollistaisi kahden vuoden siirtymäajan on perusteltu ja kannatettava.

Nykytilanteessa lääkärin ilmoitus jää usein tekemättä. Merkittävä osa ammattitaudeista ja niiden epäilyistä jää siten ilmoittamatta työsuojeluviranomaiselle ilmoitusvelvollisuudesta huolimatta. On huomattava, että lääkärillä ei välttämättä ole osaamista ilmoitusvelvollisuutta koskevaan sääntelyyn liittyen. Tiedottamiselle ja kouluttamiselle on näin ollen varattava riittävästi resursseja.

Esitys on kokonaisuutena arvioiden kannatettava, erityisesti sääntelyn selkiyttämisen ja ilmoitusmenettelyjen sujuvoittamisen osalta. Samalla on kuitenkin varmistettava, että pk-yrityksiin kohdistuvat hallinnolliset vaikutukset jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Nurmela Niko
Suomen Yrittäjät ry